

Nytt om fartøyvern mai 2010

Styreleder har ordet

Nå er våren her, og vi er kommet langt inn i år 2010. Utkastet til Nasjonal verneplan for fartøyer ligger til behandling hos Miljødepartementet. Vi venter i spenning på hva som eventuelt kommer av endringer derfra. Årets søknader til Riksantikvaren oversteg nesten alle rekorder i antall kroner, så det er nok mange som ble skuffet på grunn av avslag eller reduksjon. Dette beviser at behovet for midler er stort. Vil samtidig minne om at det også er mulig å søke midler til fartøyer fra Norsk kulturminnefond. Ta kontakt med sekretariatet for nærmere informasjon, eller last ned foreningens organisasjonshåndbok fra nettet. Der står det om flere mulige bidragsytere til fartøyvern. I disse dager er det sendt ut en varsel om fredning av ennå et fartøy, "Turisten" fra Haldenvassdraget. Dette er det 6. fartøyet som er tenkt fredet. Da vil den fredete fartøyporteføljen bestå av 4 ferger og 2 passasjerfartøyer. Dersom fredning skal brukes som et viktig virkemiddel for å sikre et representativt utvalg, bør snarest lage en fredningsplan. Dette var også satt som en forutsetning av Stortinget i kulturminnemeldningen. I år er Norsk Forening for Fartøyvern 25 år. Dette vil bli markert med en medlemsmatrikkel, jubileumsseminar og fotokonkurranse. Til slutt vil jeg ønske alle en god fartøyvernesesong og ser frem til å treffe flest mulig av dere på høstens årsmøte som vil gå av stabelen på Oscarsborg Festning i Oslofjorden.

Kai Jensen, styreleder

Årsmøte 2010

Helgen 15. – 17. oktober vil foreningen holde årsmøte i flotte, historiske omgivelser på Oscarsborg utenfor Drøbak. Foreningen er i år 25-år, og dette vil bli markert på årsmøtet med fagseminar, utdeling av medlemsmatrikkel 2010, festmiddag og ekskursjon. Programmet er under arbeid og mer informasjon vil komme i neste nyhetsbrev. Innkallelse til årsmøtet vil bli sendt ut i begynnelsen av september, men vi oppfordrer medlemmiljøene til å begynne planleggingen av hvem som skal reise allerede nå. Les mer om Oscarsborg: <http://www.nasjonalefestningsverk.no/oscarsborg/index.html>

Info om valgkomiteen

Valgkomiteen skal legge fram innstillingen til nytt styre for årsmøtet. Forslag til kandidater til styret kan rettes til valgkomiteen. Komiteens medlemmer for 2010 er:

Elin Mortensen

tlf: 952 01 799, e-post: em@fetsundlenser.no

Nils Ivar Hole

tlf: 900 81 260, e-post: nils.hole@ramboll.no

Kåre Nordgård

tlf: 913 52 177, e-post: nordkaa@start.no

Bli med på fotokonkurranse!

Foreningen inviterer til fotokonkurransen "Folk & Fartøy". Tema er vernede fartøyer og mennesker i arbeid, opplevelse osv. Foto må ha høy oppløsning og god kvalitet, jpg-format, navn på fotograf og kontaktinformasjon. Dette sendes på e-post til: post@norsk-fartoyvern.no Bildene vil deretter bli lagt ut på Internett slik at alle kan se hvilke bilder som deltar i konkurransen. **Premien er et gavekort på kr. 3000,-**, og vinneren av konkurransen offentliggjøres på foreningens årsmøte lørdag 16. oktober. Frist for innsending er **1. september 2010**. Alle innsendte bilder vil kunne benyttes i foreningens arbeid vederlagsfritt. Les mer om konkurransen på våre hjemmesider: www.norsk-fartoyvern.no

Medlemsmatrikkel 2010

Arbeidet med medlemsmatrikkel for 2010 er godt i gang, og innsamling av data og bilder har pågått siden september i fjor. Foreningen har fått støtte til matrikkelen fra Oslo Maritime Stiftelse, Bergesens Almennyttige Stiftelse og Norsk kulturråd. Matrikkelen skal være klar til foreningens årsmøte i oktober der den vil bli overrakt til medlemmer. For å gjøre fartøyvern kjent utover medlemsmassen vil matrikkelen også distribueres til politikere, kommuner, fylkeskommuner, museer og andre organisasjoner.

Jubileumsseminar

I forbindelse med foreningens 25-års jubileum blir det et jubileumsseminar på Oslo Militære Samfunn fredag 15. oktober fra kl. 12.00-15.00. Seminaret er for spesielt inviterte, både av foreningens medlemmer og ulike samarbeidspartnere. Invitasjon med program vil sendes ut i løpet av september.

Landskonferansen

Foreningens årlige landskonferanse ble holdt på Best Western Gardermoen Hotel mandag 5. mars. Det var

igjen stor pågang til konferansen med over 50 påmeldte deltakere. Tema for konferansen var "Vedlikehold og overflatebehandling". Peder Figenbaum fra Norsk Maritimt Museum hadde et innlegg om autensitet. Deretter gjennomgikk Bjørn Lingener og Åsmund Kristiansen fra Hardanger Fartøyvernssenter en enkel vedlikeholdsplan og fortalte om vedlikehold av tre. Svein Folkedal fra LavTox ga en innføring i forebygging av sopp, og Jon Helge Aas fra Bredalsholmen snakket om vedlikehold av stål. Det var også lagt inn tid til en lang lunsj og pauser slik at konferansedeltakerne hadde tid til erfaringsutvekslinger og god prat.

Foto: Ann Berith Hulthin

Medlemssøkere

Foreningen har hittil i år fått inn 3 nye søknader om medlemskap. Disse er:
"Andholmen" ble bygget som galeas i 1938 og brukt til fiske og fangst i Vesterålen. Fartøyet var under norsk sjømilitær kommando under hele 2. verdenskrig og har en unik historie.
"Fremmad I" er en kutter bygd i 1888 i Storbritannia. Fartøyet kom til Norge i 1905 og har blitt brukt til fiske i over hundre år.
"Terje" er en kutter bygd i 1929 som ble totalt ombygd i 1954. Fartøyet har stort sett vært brukt i fiske, både i næring og fritid.

Medlemskontingent

Det er en del som ennå ikke har betalt medlemskontingent for 2010. Fint hvis de det gjelder snarlig gjør dette. Det vil spare foreningen for unødige ressurser ved purringer. Ta kontakt med sekretariatet hvis du trenger informasjon.

Den nye momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner

Den gamle kompensasjonsordningen på tjenestemoms utgår. Kulturdepartementet er i ferd med å ferdigstille et regelverk for en ny momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner. Kulturdepartementet har hatt et

notat på høring (http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Frivillig%20virkksomhet/MVA_Horingsnotat19_02_2010%20%283%29.pdf) og det nye regelverket skal være klart i første halvdel av juni. Samtidig er det blitt varslet at søknadsfristen for å søke om kompensasjon er satt til 1. august. Dette er svært uheldig da det gir veldig kort tid til søknadsprosessen i tillegg til at det er midt i sommerferien.

Ulike modeller for beregning

Den nye ordningen vil sannsynligvis inneholde to ulike modeller for å søke; forenklet modell og dokumentert modell. **Forenklet modell** antas å ta utgangspunkt i totale driftskostnader knyttet til den frivillige driften. Driftskostnadene skal hentes direkte fra regnskapet. I høringsnotatet foreslås det at beregningsmodellen gjøres ved at driftskostnadene multipliseres med 35% multiplisert med en faktor på 0,2. Det er gjennomført en undersøkelse som viser at mva-pliktige utgifter utgjør omtrent 35% av samlede driftskostnader hos frivillige organisasjoner. I **dokumentert modell** skal søknadsbeløpet være dokumentert med en såkalt transaksjonslister. Her skal det utarbeides et Excel-skjema for søknaden.

Hvem kan søke

Uavhengig av søknadsmodell skal søknadene gå gjennom sentralleddet når organisasjonen består av flere organisasjonsledd. Søkeren må også være registrert i Frivillighetsregisteret (<http://www.brreg.no/frivillighet/>). Norsk Forening for Fartøyvern er registrert.

Valg av modell

Frivillige organisasjoner har argumentert overfor Kulturdepartementet å utsette søknadsfristen til 15. september. Om dette tas til følge vet vi ikke per i dag. Vi vet heller ikke helt hvordan ordningen blir, da regelverket som sagt enda ikke er klart. På grunn av svært dårlig tidsmargin vil Norsk Forening for Fartøyvern for kompensasjon for 2009 velge såkalt **forenklet modell**. De av foreningens medlemsfartøy som ønsker å være med på foreningens søknad, må sende inn revidert regnskap med revisjonsberetning for 2009 innen 20. juni 2010 sammen med bankkontonummer. Foreningen sentralt vil på vegne av foreningen og de medlemmer som har sendt inn regnskap, sende en søknad til Lotteri- og stiftelsestilsynet innen fristen.

Kompensasjonen

Kompensasjonen utbetales til foreningen sentralt og vil videre overføres til de medlemmer som deltar ut fra samme beregningsmodell som oppgitt i regelverket. Om **forenklet modell** er den riktige modellen for foreningen og foreningens medlemmer er vanskelig å si i dag, men ut fra tidsperspektivet og ressursknapphet ser sekretariatet ingen annen løsning enn å velge forenklet modell for momskompensasjonen for 2009.

Det er sannsynligvis ikke satt av nok midler til denne ordningen for 2009, slik at man må regne med en

avkortning, dvs. at man ikke vil få kompensert alle sine momsutgifter.

Les mer på hjemmesidene til Lotteri- og stiftelsestilsynet (www.lotteritilsynet.no) eller Frivillighet Norge (www.frivillighetnorge.no). Spørsmål? Ta kontakt med sekretariatet.

Tildelinger fra Riksantikvaren

Riksantikvaren er nå ferdig med å fordele midler til fartøyvernprosjekter fra post 74 Fartøyvern. Det var 42 millioner kroner som skulle fordeles, og Riksantikvaren hadde fått inn søknader for 170 millioner. For å se listen over fordelinger:

http://www.ra.no/?module=Articles;action=Article_publicShow;ID=117806

Tildelinger fra Kulturminnefondet

Norsk kulturminnefond har fordelt 31,6 millioner kroner til kulturminnevernprosjekter. Foreningens medlemsfartøy "Mohawk II" fikk tildelt midler til skrog, rekke og tralleverk. Neste frist for innsending av søknader er **1. september 2010**. For søknadsskjema og mer info: <http://www.kulturminnefondet.no/>

Styrbjørn 100-år

Styrbjørn feirer 100-års jubileum i 2010, og fredag 18. juni vil det være en markering av dette på Nordre Akershus kai i Oslo. Fra kl. 12.00 til 16.00 er de kullfyrte dampbåtene "Styrbjørn" og "Børøysund" åpne for omvisning. Det vil også bli kafeteria, salgsboder, utstillinger, jazzmusikk og veteranbiler. Posten deltar med førstegangsstemplet frimerket fra Moldejazzen. Klokken 16.30 er det offisiell markering av 100-års jubelanten med representanter fra vernemyndigheter og Oslo kommune. Det vil også bli en egen jubileumstur til Gøteborg der "Styrbjørn" ble bygget.

Foto: Hedda Lombardo

Fredning av "Turisten"

Riksantikvaren har sendt ut varsel om igangsettelse av fredning av "Turisten". Fredningen begrunnes med at fartøyet er en av få gjenværende fra, og en god representant for, den store flåten av passasjer og godsrukseskip som trafikkerte vannveier og sjøer i Norge.

"Turisten" ble bygget i 1887 og gikk i rutetrafikk i Haldenvassdraget. Båten var et kombinert passasjer- og transport skip og et viktig bindeledd i turisttrafikken i området. Etter hvert som bilen tok over som transportmiddel gikk passasjerantallet ned, og i 1967 ble skroget senket i Femsjøen på 20 meters dyp. I 1997 ble "Turisten" hevet med formål å restaurere og få dampskipet godkjent for passasjertrafikk i Haldenvassdraget.

"Følgefonn"

"Følgefonn" skal nå hjem til Hardanger etter 30 år som klubblokalet på Themsen i England. Fra 1938 til 1979 gikk "Følgefonn" som ferge på Vestlandet. Nå er den 72-år gamle fartøyet overtatt av Hardanger og Voss museum og skal tas vare på som museumsfartøy ved Hardanger Fartøyvernssenter. "Følgefonn" forlot England som last 15. mai og er trolig framme i Hordaland i månedsskifte mai – juni. Viggo Nonås, som er en av initiativtakerne for å hente hjem "Følgefonn", sier i Bergens Tidene at etter den lange tiden i London er fartøyet ikke mye ombygd, og det er svært mye av det originale interiøret igjen. Likevel trenger fergen en større restaurering, og Riksantikvaren har i første omgang bevilget 1,9 millioner kroner til prosjektet. Målet er å stille ut og åpne "Følgefonn" for publikum ved kai på Hardanger Fartøyvernssenter i løpet av sommeren. Les mer:

<http://www.bt.no/nyheter/lokalt/%26laquo%3BFolgefonn%26raquo%3B-har-igjen-heist-HSD-flagg-1084620.html>

Kulturminnedagen 2010

Kulturminnedagen i 2010 er søndag 12. september, og årets tema er "Nytt liv i gamle minner". Med dette tema ønske nasjonalkomiteen å sett fokus på alt som brukes på en ny eller annen måte enn det opprinnelige var tenkt. Vi ser det rundt oss daglig: ferja som nå primært er turistbåt, naustet som er blitt restaurant, håndverk og teknikker til å lage ting en trengte i hverdagen, men som i dag brukes til ferdighetstrening, motetilbehør osv. For mer informasjon om kulturminnedagen:

www.kulturminnedagen.net/

Riksrevisjonens rapport om Sjøfartsdirektoratet

Riksrevisjonens undersøkelse av Sjøfartsdirektoratet saksbehandling ved dokumentkontroll av fartøy og sjøfolk ble overlevert Stortinget 29. april 2010. Undersøkelsen avdekker svakheter i Sjøfartsdirektoratets saksbehandling og styringsinformasjon. Næring- og handelsdepartementet erkjenner at Sjøfartsdirektoratet

har et forbedringspotensial for økt kvalitet i saksbehandlingen. For å lese mer og laste ned rapporten, se Riksrevisjonens hjemmesider:

<http://www.riksrevisjonen.no/Presserom/Pressemeldinger/Sider/Sjofartsdirektoratet.aspx>

”Kvalsund I” selges

Foreningens medlemsfartøy ”Kvalsund I” skal selges. Eieren ønsker ikke å drive restaureringsprosjektet lengre. Hvis noen er interessert i å ta over, se ”Kvalsund I” sine hjemmesider og kontakt Ove Andersen:

<http://tihlde.org/~persto//kvalsund/baatidx.html>

Fjordsteam

Atløys venner og Veteransklubb Stavenes inviterer til Fjordsteam i Florø 5. - 8. august 2010. Byen feirer 150 år, og dette er et av de største arrangementene i jubileumsåret. Det blir 4 dager med fokus på fjorden, kysten og båtene. For mer informasjon og program besøk: www.fjordsteam.no

Tokt med Børøysund

Norsk Veteransklubb har disponert Pappabuene ved Nordre Akershuskai i over 30 år og ble nylig kastet ut. De har flyttet inn i et skur lengre nede på kaia og ønsker seg økt aktivitet i området. De har derfor bestemt seg for denne sommeren å tilby guidede turer med ”Børøysund” i Oslofjorden. De har hyret inn guider som skal fortelle mens båten tusler rundt i Indre Oslofjord. Samtidig vil publikum få anledning til å høre om båtens historie og ta en titt på maskineri og bysse. For mer informasjon se: <http://www.nvsk.no/hjem>

Havnedagene i Haugesund

Helgen 19. -22. august er det skutetreff og kystkultursamvær i Haugesund. Årets arrangement er det 20. i rekken siden 1990. Tema for årets havnedager er ”Mitt skip er lastet med – skipsfart i hundre 1910-2010”. Veteransklubbkonvoi gjennom Smedasundet starter allerede torsdag kveld. For påmelding og program se: www.havnedagene.no

Nasjonal motordag 12. juni

Amcar har tatt initiativ til en nasjonal motordag i Norge. Både Sverige og Danmark har hatt sine ”motordager” i noen år, og nå er det på tide at Norge også får det. Alle motormiljø oppfordres til å stille opp og markere dagen med en eller annen aktivitet i sitt nærrområde, det være seg bil, traktor, tog, fly eller fartøy. Formålet med Nasjonal motordag er å vise mangfoldet, være inkluderende og synliggjøre motor som hobby på en positiv måte. Nasjonal motordag vil bli lagt til andre lørdag i juni som i år vil være **12. juni**.

<http://www.amcar.no/page.asp?ParentID=313&MenuID=418&DocID=10239&Order=2>

Hospitalskipet ”Viking” - krigsskipet som ble fredet

Av lektor Viggo Kristensen, Det helsevidenskapelige fakultet, Universitetet i Tromsø

I 1920 averterte den kongelige norske marine at en del utrangerte skip skulle selges på auksjon. Et av disse skipene var kanonbåt av 1. klasse ”Viking”. Kanonbåten ble bygget ved Karljohansvern i Horten og ble sjøsatt i 1891. Den hadde et deplasement på 1200 tonn, var 63,4 meter lang og var første skip i den norske marine med elektrisk lysanlegg. Båten var med på åpningen av Kielerkanalen i 1895 og var med på å bevare freden i 1905 da Norge løsrev seg fra Sverige. Men i 1920 blir det stolte krigsskip utrangert og altså avertert til salg. Røde Kors hadde allerede i en tid syslet med tanken om et hospitalskip. Et enstemmig Storting vedtok at ”Viking” skal overlates til Norges Røde Kors vederlagsfritt. Landstyret i Røde Kors iverksatte en innsamlingsaksjon for å finansiere ombyggingen av ”Viking”. I 1923 hadde de driftige ildsjeler klart å samle inn tilstrekkelig midler til å inngå avtale med skipsverftet i Haugesund. Verftet skulle bygge om krigsskipet til hospitalskip.

Jomfruturen. En triumfferd.

I april 1923 er ombyggingen ferdig. Skuta er hvitmalt og har fått et stort, rødt kors på skutesiden og i skorsteinen. Første stopp på jomfruturen er Bergen. Der rigges det til et storfint arrangement og publikum får komme ombord. Søndag 6.mai er det ikke mindre enn fire tusen besøkende om bord. Hospitalskipet kaster loss og fortsetter nordover. Det er Nord-Norge og nordnorske fiskere som skal få nyte godt av hospitalskipet. Med på turen er dikteren Nordahl Grieg. Skuta stopper i Ålesund og sunnmøringene strømmer om bord. Når skuta igjen kaster loss, har tombolaen og annet salg brakt 5000 kroner i kassen. Også Trondheim får besøk, og trønderne er interessert i hvordan det mye omtalte hospitalskipet ser ut. Mellom fem og seks tusen mennesker besøker hospitalskipet i løpet av de fire dagene ”Viking” ligger i Trondheim.

I hjemlig farvann.

Etter å ha vært innom en rekke byer langs kysten, ankommer ”Viking” Hammerfest 9. juni. Skuta er nå preget av jubelturen oppover langs kysten. Det er anslått at mellom 25 000 og 30 000 mennesker har vært om bord. Gulvbelegget måtte skiftes så å si over hele skipet. Nyoppusset og flott kommer ”Viking” til sin første hjemmehavn; Honningsvåg. Hospitalskipet blir

umåtelig populært. Det lille fiskeværer har med ett fått et flunkende nytt og moderne sykehus. Skipet har sykesøstre og lege om bord. Det har operasjonssal, apotek og store sykesaler. Egen epidemiavdeling er det også. Og ikke minst, det var anledning for publikum til å få et bad om bord. Dette blir raskt populært. Frem til august har 111 personer fått seg et varmt og godt bad i hospitalskipets badekar. På det meste hadde "Viking" 48 innlagte pasienter denne våren. Operasjonssalen var i bruk hver dag, og både lege og sykesøstre var i full vigør både natt og dag. I hele 1924 blir "Viking" liggende i Honningsvåg. Hospitalskipet får installert både røntgenapparat og høyfjellsol om bord. Høyfjellsol var ansett som viktig i behandling av engelsksyke, rakitt. I 1925 er "Viking" for første gang i Lofoten under Lofotfisket. Det to måneder lange oppholdet i Svolvær blir en suksess. Pasientbelegget er stort, og tilbudet om et bad er populært. Men året etter, i 1926, har ikke Røde Kors midler til å sende "Viking" til Lofotfisket. Dog er det midler til å sende hospitalskipet til Finnmark under vårtorskefisket.

De harde trettiåra.

Flaggene går til topps når det populære hospitalskipet ankommer sin nye hjemmehavn Båtsfjord i 1927. Året etter er skuta tilbake i Svolvær under Lofotfisket. Nytt av året var at ubemidlede fiskere skulle få gratis behandling. Pasienttilstrømmingen er like stor som foregående år, og badeavdelingen er også like populær. På grunn av anstrengt økonomi foregår Lofotfisket i 1929 uten det populære hospitalskipet. Men Finnmark sviktes ikke. I april er skuta på plass i Båtsfjord. I 1930 er den økonomiske situasjonen bedret og "Viking" er atter på plass i Svolvær. I begynnelsen av Lofotfisket dette året er været dårlig. Landligge medfører økt trykk om bord i "Viking". Badegjestene står nærmest i kø. Og hospitalskipet har stor pågang av fiskere som trenger medisinsk behandling. Like over påske går skuta nordover og fortøyer på sin vante plass i Båtsfjord. Men "De harde trettiåra" går ikke upåaktet hen for "Viking". Skuta ligger i Svolvær under Lofotfisket, men ellers ligger den i opplag. Vårtorskefisket i Finnmark får ikke besøk av det populære hospitalskipet på flere år. Først i 1936 er "Viking" tilbake i Finnmark. Fiskerne hilser skipet velkommen, men antallet pasienter som får medisinsk behandling om bord i "Viking" er beskjedent. Kun 17 pasienter er notert i pasientprotokollen.

Nedgangstider og fredsskipet blir krigsskip igjen.

I takt med offentlig utbygging av helsevesenet avtar behovet for hospitalskipet. Men i Finnmark er avstandene store og helsevesenet ikke like godt utbygget. I april 1937 seiler det hvitmalte hospitalskipet nok en gang opp til Båtsfjord. Like etter ankomsten bryter det ut en influensaepidemi. Lege og sykepleiere har fullt opp å gjøre. Det går nå mot slutten av trettiåra og det går mot slutten av "Viking"s æra som hospitalskip. Andre verdenskrig bryter ut, og "Viking" slepes til Narvik. Der blir det tatt i bruk som losjiskip for tyske ubåtmannskap. Ringen er sluttet for det nå femti år gamle skipet. Det ble bygget som krigsskip, omgjort til fredsskip og er nå

tilbake som krigsskip igjen. Tyskerne monterte til og med kanoner om bord i det aldrende orlogsfartøyet. Etter krigen blir "Viking" nedrigget og solgt til Portland Cementfabrikk i Christiania. Det stolte krigsskipet som ble omgjort fredsskip ender sine dager som sementlekter.

"Viking", det første skip i et maritimt helsevesen.

Hospitalskipet "Viking" innledet en æra som skulle vare til langt ut på 1970-tallet. Etter krigen må en ny fiende bekjempes: Tuberkulosen. Langs vårt langstrakte og veiløse land ble skjermbildebåtene Orkla og Vefsna satt inn. I likhet med "Viking" var også de ombygde marinefartøyer (minesveipere). Tuberkulosebåtene var utstyrt med røntgenapparat og helsepersonell og blir kjente og kjære for kystens befolkning. Røde Kors gjorde uten tvil en stor innsats for folkehelsen under de store fiskeriene i Lofoten og Finnmark på 1920- og 1930-tallet. Å være fisker i første halvdel av forrige århundre var både et farefullt og hardt arbeide. Det var langt mellom sykestuene og enda lengre mellom steder hvor fiskerne kunne unne seg litt komfort. Hospitalskipet "Viking" var således både en helseinstitusjon og en trivselsfaktor. Det er imponerende at Røde Kors, som er en institusjon som i stor grad baserer seg på frivillig innsats, kunne klare å få innredet og drifte et hospitalskip. Gjennom nesten to tiår ble skipet en samlende faktor for organisasjonen. Røde Kors, slik vi kjenner det i dag, ble i stor grad bygget opp rundt hospitalskipet. Det var en epoke i Røde Kors' historie som det står stor respekt av.

Kilder:

Thomassen Marius, *90 år under rent norsk orlogsflagg*. Eide forlag, Bergen 1995.

Kristiansen Gunnar E., *Hospitalskipet "Viking"*, Sør-Troms Museums Skriftserie, Harstad 2009.